

Yksityisyydensuoja verkossa ja opetuksessa

Saako oppilaita kuvata ja
saako kuvan laittaa
Facebookiin?

Aiheet

1. Kuvien ja muiden tallenteiden ottaminen
2. Kuvien ja muiden tallenteiden julkaiseminen
3. Yksityisviestien julkaiseminen

Kuvan tai tallenteen ottaminen

Tallennetta ei saa ottaa ilman lupaa, jos:

- tila on kotirauhan tai julkisrauhan piirissä
- kuvaajalla ei ole oikeutta olla kuvattavassa tilassa
- kuvaaminen voi loukata tai halventaa kuvattua
- kuvataan tekijänoikeuden suojaamaa teosta

Kuvaa tuskin kannattaa ottaa, jos:

- kuvattu kieltää kuvaamisen
- se ei ole kohteliasta

Tietosuoja

Yksityishenkilön henkilötietoja ei saa julkaista ilman oikeutusta.

Tietosuojavaltuutetun lausunnoista voi hakea rajoja sallitun ja kielletyn toiminnan rajoista.

Henkilötietoja ovat mm:

- nimi
- kasvot
- postiosoite
- henkilötunnus
- puhelinnumero
- sähköpostiosoite
- muut yhteystiedot

Tietosuojavaltuutettu:

Henkilötietolain 8 § säätelee yleisistä edellytyksistä käsitellä henkilötietoja. Henkilötietojen käsittely on lainmukaista vain jos joku ko. edellytyksistä täyttyy. Henkilötietojen käsittely pakkoruotsi.net sivuston mustan listan yhteydessä ei täytä kyseisen lainsäädännön edellytyksiä. Henkilötietolain 8 §:n 1 momentin 8) kohdassa on säädetty mahdolliseksi käsitellä henkilötietoja silloin, kun kysymys on henkilön asemaa, tehtäviä ja niiden hoitoa julkisyhteisössä tai elinkeinoelämässä koskevista tiedoista ja näitä tietoja käsitellään rekisterinpitäjän tai tiedot saavan sivullisen oikeuksien ja etujen turvaamiseksi. Ainakaan kaikilta osin nämä edellytykset eivät näyttäisi toteutuvan siksi, ettei asiassa ole kysymys ainakaan kaikilta osiltaan em. "tehtävien hoitoa" tms. kuvaavista tiedoista vaan mielipiteistä.

Toisen henkilötietoja ei saa ilman julkaista, ellei julkaisuun ole jokin seuraavista perusteista:

- kuvattu on antanut yksiselitteisen suostumuksensa
- julkaisu liittyy asiallisesti kuvatun ja julkaisijan väliseen suhteeseen
- kuva julkaistaan verkkojulkaisussa
- kuvaa käytetään asiallisena osana opetusmateriaalia

Entäs puhelinluettelot?

Kuvien ja videon osalta

Kasvojen ja nimen yhdistäminen verkossa tarkoittaa henkilötiedon julkaisua.

Kuvan ottaminen ja julkaisu ilman lupaa

Kuvaa ei saa ottaa ilman lupaa, jos:

- tila on kotirauhan tai julkisrauhan piirissä
- kuvaajalla ei ole oikeutta olla kuvattavassa tilassa
- kuvaaminen voi loukata tai halventaa kuvattua

Kuvaa tuskin kannattaa ottaa, jos:

- kuvattu kieltää kuvaamisen
- se ei ole kohteliasta

Kuvaa ei saa julkaista ilman lupaa, jos:

- kasvot ja nimi yhdistetään
- julkaisu voi loukata tai halventaa kuvattua
- kasvoja käytetään mainoksessa

Julkisen esiintyjän vähäinen yksityisyydensuoja

Ihmiset julkisessa tilassa

Julkisuuden henkilöillä ei ole yksityisyyttä

Mitä julkisempi henkilö, sitä vähemmän hän voi odottaa yksityisyytensä olevan suojattu.

Perinteisten julkkisten rinnalle on yleistymässä valtaosa yksityishenkilöistä, jotka itse julkaisevat kasvokuvansa verkossa ja kertovat itsestään varsin paljon. Kun tämä tieto on itse julkaistu, on tehnyt itsestään jossain määrin julkisuuden henkilön, eikä voi enää odottaa samanlaista yksityisyytensä suojaa kuin aiemmin.

Oppilaitoksessa kuvaaminen

Opettaja ja oppilas saavat valo- ja videokuvata oppitunnilla tapahtuvia asioita ja muita tilassa olevia ihmisiä ilman lupaa.

Ilman (huoltajien) lupaa kuvia tai videoita ei kuitenkaan voi julkaista, sillä kasvot ovat liian helposti yhdistettävissä koulun oppilaisiin.

Käyttö asiallisesti oppimateriaalissa on kuitenkin sallittua.

Käytännössä: Luvat huoltajilta pyydetään aina etukäteen.

Toisen viestin julkaiseminen

Sallittua, jos:

- olet viestin vastaanottaja (kirjesalaisuus)
- viesti ei ylitä teoskynnystä (tekijänoikeus)
- et ole salassapitovelvollinen (erilliset sopimukset)
- viesti ei loukkaa ketään, lähettäjä, vastaanottajaa tai kolmatta osapuolta (rikoslaki, kunnianloukkaus)

Vaikka julkaiseminen tai levittäminen olisi sallittua, se ei välttämättä ole kohteliasta lupaa kysymättä.

Kysymyksiä?

<http://www.opettajantekijanoikeus.fi>

Ensi viikolla: Remiksaus, Digilupa ja muut lisenssit